Sisäministeriö
Inrikesministeriet

Lausunto

14.2.2025

Erityisasiantuntija
Pekka Lindroos

Eduskunta
Hallintovaliokunta

HE 179/2024 vp; Hallituksen esitys eduskunnalle laiksi ulkomaalaislain muuttamisesta

Yleistä

Työvoiman maahanmuuttoon liittyvät kysymykset kuuluvat valtioneuvoston sisäisessä työnjaossa työ- ja elinkeinoministeriölle. TEM:n toimialaan sisältyvissä maahanmuuttoasioissa maahanmuuttolainsäädännön kokonaisuuteen, maahantuloon, turvallisuuteen laajassa mielessä, perheenyhdistämiseen ja maastapoistamiseen liittyvät osat kuuluvat kuitenkin sisäministeriön toimialaan. Tämän vuoksi ministeriöiden välinen saumaton yhteistyö lainvalmistelussa on välttämätöntä.

Sisäministeriö toteaa, että esitys on valmisteltu hyvässä yhteistyössä työ- ja elinkeinoministeriön kanssa eikä valmistelun aikana ole ilmennyt erimielisyyksiä. Esitykseen valittuja toteuttamisvaihtoehtoja ja yksittäisiä säännöksiä koskevat ratkaisut eivät sisällä seikkoja, jotka olisivat ongelmallisia EU-lainsäädännön täytäntöönpanon, sisäministeriön toimialaan kuuluvien yksittäisten kysymysten tai ulkomaalaislainsäädännön kokonaisuuden kannalta.

Esityksen sisäministeriön toimialaa koskevat ehdotukset

Sisäministeriön toimialan kannalta merkityksellisiä ovat säännökset, jotka koskevat kolmen tai kuuden kuukauden aikaa, jonka kuluessa oleskeluluvan peruuttamismenettelyä ei voida käynnistää sekä työnantajan velvollisuutta ilmoittaa työsuhteen päättymisestä Maahanmuuttovirastolle.

Oleskeluluvan peruuttaminen työsuhteen päätyttyä on mahdollista jo voimassa olevan lainsäädännön pohjalta. Työnantajalla ei kuitenkaan ole velvollisuutta ilmoittaa työsuhteen päättymisestä Maahanmuuttovirastolle. Tämän vuoksi viraston mahdollisuudet saada tietää työsuhteen päättymisestä ovat rajalliset. Peruuttamistoimet kohdistuvat satunnaisesti, esimerkiksi yksittäisten työnantajien ilmoittamiin tai valvontatoimien kautta paljastuneisiin tapauksiin.

Työnantajan ilmoittamisvelvollisuus työsuhteen päättymisestä saattaa työntekijät yhdenvertaiseen asemaan tilanteessa, jossa Maahanmuuttovirasto ratkaisee, onko oleskeluluvan peruuttaminen työsuhteen päättymisen vuoksi perusteltua. Ehdotettavien ajanjaksojen pituutta arvioitaessa on huomattava, että määräajat alkavat kulua vasta irtisanomisajan jälkeen. Lisäksi ulkomaalaislain mukaan oleskelu Suomessa on mahdollista siihen asti, kun maastapoistamispäätös on tullut täytäntöönpanokelpoiseksi. Hakijan haettua hallinto-oikeudelta muutosta oleskeluluvan peruuttamista koskevaan päätökseen hänellä on oikeus oleskella ja edelleen hakea työtä Suomessa siihen saakka, kun tuomioistuimen päätös tulee täytäntöönpanokelpoiseksi.